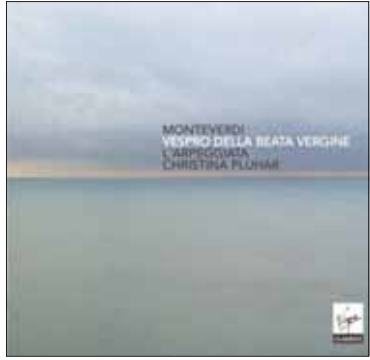

CD KLASSIEK

**Venetiaanse Vespers
Claudio Monteverdi**

Over Monteverdi's meesterwerk, de Mariavespers, is al heel veel geschreven. De componist schreef dit wonderlijke werk op het einde van zijn ambtsperiode in Mantua. Het was een lastige periode in Monteverdi's leven en vol kommer en kwel. In 1607-08 kreeg hij zowel de dood van zowel een dochtertje, zijn vrouw als een leerling te verwerken. Bovendien beviel hem het klimaat in Mantua almaar minder en maakte hij zich grote zorgen over zijn toekomst aan het hof van de Gonzaga's. Monteverdi was met alle middelen op zoek was naar een nieuwe horizon. Na de dood van hertog Vincenzo Gonzaga vond hij die gelukkig als *maestro di capella* aan de San Marco te Venetië. Uiteraard moest de componist een aantal werken presenteren als 'ingangsexamen' en daarbij speelden zeker de mis en de vespers die hij in 1610 in Venetië had laten drukken een belangrijke rol. Of die werken nu precies voor gebruik in de Dogenstad bedoeld waren, is minder duidelijk. In dezelfde tijd probeerde de meester ook een postje te versieren bij paus Paulus V en Mariavespers pasten best goed in een Romeinse context.

Sinds 1950 gaat haast geen jaar voorbij of een nieuwe versie van de vespers wordt uitgebracht. L'Arpeggiata onder de bezielende leiding van de 'theorbiste' Christina Pluhar voert het relatief kleinschalig uit: met een tiental zangers en zangeressen en een instrumentaal ensemble dat duidelijk niet op 'luidruchtigheid' uit is. Dat zou met theorbe, luit, een psalter en een paar kromhoorns trouwens niet lukken. Die keuze geeft aan dat Pluhar veeleer een concertversie (zoals aan het hof te Mantua gebruikelijk was) in gedachten heeft dan een liturgische versie in een grote ruimte als de San Marco in Venetië of de Sint-Jan van Lateranen in Rome met veel zangers en instrumentalist. Die keuze is beslist verdeelbaar, maar heeft gevolgen. De antifonen zijn weggelaten en er wordt gebruik gemaakt van vrouwenstemmen, wat toen in een liturgische context niet kon, maar wel mogelijk was in een uitvoering aan het hof. Overigens zingen sopranen als Nuria Rial en Miriam Allan bijzonder stemmig. Een keurige en interessante opname. (JC)

Claudio Monteverdi, *Vespro della Beata Vergine*, door L'Arpeggiata onder leiding van Christina Pluhar, live opname, 1 cd + 1 dvd, Virgin Classics, 50999 64199429, 22,40 euro.

CD POPULAIR

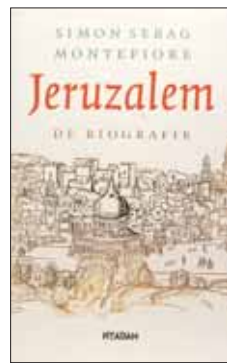
**Countrymuziek
Diverse artiesten**

Country music is helemaal terug van weggeweest. Op de podia zien we opnieuw de geruite hemden, cowboylaarzen en dito hoeden. Een jonge generatie smult van de *ballads* en *songs* die heel oude papieren hebben. Deugd-doend, die ontmoeting met een muziekgenre dat de laatste dertig jaar wat werd vergeten. Een prima idee dus, die verzamelbox met niet minder dan 8 uur *greatest hits* uit de *country music*. Uiteraard is het niet te doen hier een opsomming te geven van de beste nummers op de acht cd's, maar we kun-

nen het toch niet laten om enkele absolute evergreens aan te wijzen. Johnny Cash is met meerdere krakers vertegenwoordigd, naast een jonge Elvis Presley en zijn rivalen van toen, Hank Williams en Jim Reeves. Maar dat is slechts het topje van de ijsberg. Bovendien is het bijzonder geestig om eens de originele versie te horen van *songs* die later veel beroemder werden in een andere uitvoering. We denken aan *I Can't Stop Loving You* (hier gezongen door Don Gibson, later beroemd gemaakt door Ray Charles) of *Please Release Me* (hier door Ray Price, later door Engelbert Humperdinck opgenomen). Zo zijn er talrijke ontdekkingen. (JC)

Greatest Country Hits, 8 cd-box, Disky (distributie Codaex), DB 905951, 15,95 euro.

BOEK GESCHIEDENIS

**Jeruzalem,
een stadsbiografie
Simon Sebag Montefiore**

Simon Jonathan Sebag Montefiore is een bekend Brits historicus, journalist en schrijver. Hij heeft meerdere bestsellers op zijn naam staan. Zijn specialiteit is de moderne geschiedenis van Rusland, vooral dan het stalinisme. Montefiore is ook een telg uit een

roemrijk Brits-joods geslacht. Zijn oudoom, Moses Montefiore, financierde en organiseerde in 1882 de bouw van de eerste joodse wijk buiten de oude stad van Jeruzalem.

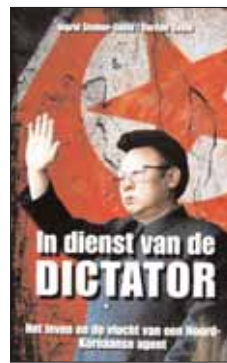
Het is dus niet verwonderlijk dat net deze schrijver een lijvige stadsbiografie van Jeruzalem aflevert. Op zich is het al geen sinecure. Jeruzalem heeft een geschiedenis van meer dan drieduizend jaar en voor drie godsdiensten is het een heilige plek. De auteur is vakman genoeg om bladzijde na bladzijde te blijven boeien. De geschiedenis van Jeruzalem leest hij bovendien ook als de geschiedenis van de wereld.

Vanuit zijn joodse achtergrond heeft Montefiore veel aandacht voor de ontwikkeling van het zionisme, vooral dan in het Verenigd Koninkrijk, dat de stichting van een joods 'huis' in Palestina betrachtte. Eindigen doet de auteur zijn verhaal in 1967 met de Zesdaagse Oorlog, toen Israël heel Jeruzalem bij haar grondgebied

aanhechtte. Een politieke keuze? „Jeruzalem kan nog tientallen jaren de stad blijven die het nu is, maar als er ooit een vrede wordt getekend, zullen er twee staten zijn”, klinkt het. En Jeruzalem? Dat zal volgens Sebag Montefiore de hoofdstad van beide staten zijn. Een wensdroom? (EDS)

Simon Sebag Montefiore, *Jeruzalem. De biografie*, Nieuw Amsterdam, Amsterdam, 2011, 732 blz., 39,95 euro, ISBN 978 90 46807 804.

BOEK ACTUALITEIT

**De hel van Noord-Korea
Ingrid Steiner-Gashi**

Noord-Korea is een van de meest gesloten landen ter wereld. De communistische dictator

Kim Jong Il houdt de bevolking in een ijzeren greep. Vluchten kan niet. De strafkampen van het regime zijn berucht en gevreesd.

De Oostenrijkse journaliste Ingrid Steiner wilde een reportage maken over het land, maar verder dan de gebruikelijke plichtplegingen in hoofdstad Pyongyang raakte ze niet. Toen kwam ze op het spoor van de 75-jarige Kim Jong Ryul, die sinds 1994 ondergedoken in Oostenrijk leeft. Omdat hij in de jaren 1950 in de DDR had gestudeerd, sprak hij vloeiend Duits. Hij regelde voor de Noord-Koreaanse dictators de invoer van luxegoederen zoals Duitse wagens.

Het boek vertelt via het levensverhaal van Kim Jong Ryul de ontwikkelingen in Noord-Korea tijdens de voorbije zestig jaar. Het

oordeel van de auteur: „Het is absurd, maar dictator Kim Jong Il verkeert in het gelukkige besef dat een ineenstorting van zijn regime een scenario is dat onder de huidige omstandigheden door niemand wordt gewild. Dus kan hij doorgaan met het kwellen van zijn bevolking en het vullen van zijn goelags.” (EDS)

Ingrid Steiner-Gashi, *In dienst van de dictator. Het leven en de vlucht van een Noord-Koreaanse agent*, Elmar, Delft, 2011, 191 blz., 18,95 euro, ISBN 978 90 8553 031 2.

BOEK THRILLER

**Dominees,
paters en heksen
Jan en Sanne Terlouw**

Een lokale interreligieuze bijeenkomst in een bezinningscentrum in Twente, een landstreek in het oosten van Nederland. Meerdere protestantse predikanten zijn aanwezig, een pater, een liberale rabbijn en zelfs een majoor van het Leger de Heils. Iedereen is in opperbste stemming, maar nog voor er echt kan worden gepraat, wordt de bijeenkomst verstoord door de vondst van een onthoofd lijk in de vijver. Weet een van de religieuze vertegenwoordigers meer?

Dat is de openingsvraag van *Hellehonden*, geschreven door Jan en Sanne Terlouw. Jan Terlouw, geboren in 1931 en doctor in de kern-

fysica, is vooral bekend door zijn jeugdboeken uit de jaren 1970, waaronder *Pjotr, Koning van Katoeren* en *Oorlogswinter*. Daarnaast was hij ook actief in de politiek. Vanaf 1971 zetelde hij voor het links-liberale D66 in het parlement en van 1981 tot 1982 was hij even vice-premier en minister van Economische Zaken.

Terlouw publiceerde de afgelopen vijf jaar samen met zijn dochter Sanne, geboren in 1958, zes thrillers. De terugkerende hoofdpersonages zijn eveneens een vader en een dochter, Job en Leonie Reders, die zich als bioloog en psycholoog telkens met het oplossen van een misdaad bemoeien.

De moord in het bezinningscentrum voert hen langs kerken, kapellen en kloosters in meerdere gemeenten in het landelijke Twente. En dat is niet toevallig, want het boek blijkt een samenwerking met een project van het Bureau voor Toerisme in de streek, *Langs heilige huisjes in Twente*. Vooraan in het boek staat een kaart van de streek en hier en daar verschijnen zogenoemde QR-codes tussen de tekst, blokken met een patroon van zwarte en witte vierkantjes die door smartphones kunnen worden gelezen en die dan leiden naar meer informatie over een plek in het verhaal.

Wanneer het verhaal op bepaalde momenten iets te ingewikkeld aandoet, komt dat wellicht omdat

alle 'heilige huisjes' nu eenmaal vermeld moesten worden. Voor de rest is dit echter een onderhoudende en grappige thriller, waaruit je terloops iets oppikt over religie, sagen en bijgeloof en die eindigt met een spannende ontknopning. (JVH)

Jan en Sanne Terlouw, *Hellehonden*, Nieuw Amsterdam, Amsterdam, 2011, 255 blz., 16,50 euro, ISBN 978 90 468 0967 9.